

ECHA-18-B-11-ET

Mida peate töödeldud toodete kohta teadma

Põhiteave ettevõtetele töödeldud toodete kohta biotsiidimääruses

Kui segusid, aineid või tooteid töödeldakse biotsiidiga, nimetatakse neid „töödeldud toodeteks“. Biotsiidid kaitsevad tooteid kahjulike organismide, nt kahjurite, hallituse ja bakterite eest. Selles *lühiülevaates* on kirjeldatud reegleid ja kohustusi, mis kehtivad valdkonna ettevõtjatele seoses töödeldud toodetega.

©iStock.com/Geber86

Töödeldud toodetele kohaldatakse biotsiidimääruses sätestatud reegleid. Vastavalt sellele määrusele võib biotsiide turule lasta (st turul esmakordselt kättesaadavaks teha) ainult pärast riikliku või ELi loa saamist ja riskide hindamist. Sama kehtib toimeainete kohta, mis tuleb samuti enne biotsiidis kasutamist heaks kiita.

Biotsiidiga töödeldud toodete jaoks ei ole luba vaja, kuid neid tohib ELi turule lasta ainult siis, kui biotsiidis sisalduv toimeaine on konkreetseks kasutuseks heaks kiidetud.

Töödeldud toodete näited:

- suletud nõus värv, mis sisaldab konservanti (segu);
- sokk, mis sisaldab hõbekiude, et vältida halba lõhna teket (biotsiidi sisaldav toode);
- külmkapp, mida on töödeldud ainetega, mis aitavad vältida hallitust ja halba lõhna (toode).

Töödeldud toodetega seotud kohustused kehtivad ka toodete importijatele, mis on oluline muudatus võrreldes varasemate ELi biotsiidiseadustega.

MIS EI OLE TÖÖDELDUD TOOTED

Töödeldud tooteid, mille esmane funktsioon on olla biotsiid, loetakse biotsiidideks. Näiteks antibakteriaalne lapp on biotsiid, mitte töödeldud toode, sest selle ainuke eesmärk on bakterite levikut piirata.

Tooteid, mida on ainsa biotsiidina töödeldud gaasiga, ei peeta töödeldud toodeteks, kui gaasiga töötlemisel ei teki tõenäoliselt jääke. Sama kehtib hoonete ning hoiu- ja transpordimahutite kohta, mida on desinfitseeritud, kuid milles tõenäoliselt ei esine biotsiidijääke.

Kui te ei ole kindel, kas teie toode on töödeldud toode või mitte, pöörduge nõu saamiseks riikliku kasutajatoe poole.

©iStock.com/extreme photographer

BIOTSIIDI OMADUSED

Töödeldud tooted jaotatakse sõltuvalt toimeainest ja biotsiidi omadustest kolme kategooriasse:

- töödeldud tooted, millel puuduvad biotsiidi omadused, nt värv või tint;
- tooted, millel on biotsiidi omadused, näiteks tekstiilid, mida on antibakteriaalsel eesmärgil töödeldud hõbedaga;
- tooted, millel ei ole biotsiidi omadusi, kuid mis sisaldavad heakskiidetud toimeaineid ja millele kehtivad vastavad märgistusnõuded.

Kõigil kolmel juhul peab toimeaine olema heakskiidetud või ülevaatamisel.

Märgistamine on alati nõutav juhul, kui tootel on biotsiidi omadused vastavalt biotsiidimääruse artiklile 58.

TÖÖDELDUD TOODETE MÄRGISTAMINE

Töödeldud toodete tootjad ja importijad peavad veenduma, et tooted on korrektselt märgistatud. Märgistus peab olema kergesti loetav, nähtav ja selle liikmesriigi ametlikus keeles, kus toode turule lastakse.

Kui töödeldud toode lastakse turule ning selle toimeainel on biotsiidi omadused, peab märgistusel olema ka järgmine teave:

- kinnitus, et töödeldud toode sisaldab biotsiide;
- töödeldud tootel olev biotsiidi omadus;
- toimeainete nimetused;
- nende olemasolul iga biotsiidi omadusega (nano-) aine nimetus, millele järgneb sulgudes sõna „nano“, ja
- mis tahes asjakohased kasutusjuhised.

ÜLEMINEKUMEETMED

Alates 1. märtsist 2017 ei ole ettevõtetel enam lubatud lasta ELi turule tooteid, mida on töödeldud biotsiidiga (või mis tahtlikult seda sisaldavad), mille toimeainet ei ole heaks kiidetud, ei ole ülevaatamisel ega loetletud biotsiidimääruse I lisas.

Kas töödeldud toodet saab turule lasta, sõltub toimeaine staatusest. Võimalikud on neli olukorda:

1. töödeldud toote võib turule lasta, kui selle töötlemiseks kasutatava biotsiidi toimeainet on hinnatud ja see on heaks kiidetud;
2. töödeldud toote võib turule lasta, kui toimeaine on hindamisel läbivaatamisprogrammi raames, kuid otsust ei ole veel avaldatud;
3. kui toimeaine ei ole hindamisel läbivaatamisprogrammi raames, võib töödeldud toote turule lasta, kui toimeainele heakskiidu taotlus esitati enne 1. septembrit 2016. Kui taotlust ei esitatud enne seda kuupäeva, siis töödeldud toodet ei saa pärast 1. märtsi 2017 enam turule lasta;
4. töödeldud toote saab turule lasta, kui toimeaine sisaldub biotsiidimääruse I lisas – nimekirjas ainetest, mis probleeme ei põhjusta.

Kui toimeaine ei saa heakskiitu või taotlus lükatakse tagasi (nt põhjusel, et ei makstud nõuetekohast tasu), ei tohi pärast 180 päeva möödumist otsuse vastuvõtmisest enam turule lasta tooteid, mida on töödeldud seda toimeainet sisaldava biotsiidiga või mis sisaldavad selle toimeainega biotsiidi.

KÜSIMUSTE ESITAMISE ÕIGUS

Tarbijatel on õigus küsida teavet toodete biotsiidiga töötlemise kohta. Kui tarbija sellist teavet küsib, peab tarnija talle teabe tasuta esitama 45 päeva jooksul.

LISATEAVE

Heakskiidu saanud toimeainete ja ülevaatamisel olevate ainete nimekiri on ECHA veebilehel. Nimekiri on abiks toimeainete tuvastamisel, mida biotsiidides ja töödeldud toodetes kasutatakse.

- » Töödeldud tooted: <https://echa.europa.eu/et/regulations/biocidal-products-regulation/treated-articles>
- » Toimeainete loetelu (heaks kiidetud ja ülevaatamisel): <https://echa.europa.eu/information-on-chemicals/biocidal-active-substances>
- » Euroopa Komisjoni juhised töödeldud toodete kohta: <https://circabc.europa.eu/w/browse/d7363efd-d8fb-43e6-8036-5bcc5e87bf22>